

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intőzendeők.

Bérmunkások levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitsor egyzari beigtatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábas petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglal
ujdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök Julius 16.

137. szám.

Politikai naplopás.

Debreczen Julius 15.

Egyelőre nem tudjuk, hogy lesznek-e a képviselőház tegnapi ülésében megkezdte a vármegei közigazgatásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Am Szapáry Gyula gróf miniszterelnök a hétfői diadalmas szavazás után a szabadelvű pártkörben olyan forma nyilatkozatot tett: hogy, ha az ellenzék az obstrukció eljöttére vonatkozólag néminemű garanciákat szolgáltat, hajlandó fontolóra venni, ne-e halasztassék el a részletes vita folytatása szeptemberre.

Nem tudjuk, mit ért a miniszterelnök elfogadható garanciák alatt; de azt hisszük, a legjobb esetben is csupán ingatag értékű ígéretekre számíthatna.

Ha a szélsőbal egyik vezérére (mert hálistennek, vezér, az van szép számmal) időnyerés szempontjából bele megy annak a kötelező kijelentésébe, hogy a szélsőbal az őszszel a reform ellen nem fog obstrukciót csinálni: micsoda gyakorlati értéke van ennek?

Azt mindenesetre nem gátolhatja meg, hogy akár mind a 99 nem- és hozzájáruló a törvényjavaslat mind a 287 szakaszához: mert hiszen mindegyiknek meg lehetnek a maga külön hazafias aggodalmi s mikor ezeknek minden pontnál kifejezést ad esetleg egy pár határozati javaslat, módosítás kíséretében, akkor mind jogosítva van azt mondani, hogy ő nem csinál obstrukciót, hanem csak honatjai kötelességét teljesíti.

Hiszen a szélsőbal elsőrangú korifeusai már az általános vita folyamán is egyre azt hirdették: hogy sző sineas az obstrukcióról, csak a javaslat kiváló fontossága követeli a lehető tüzetes parlamenti megbeszélést.

Ennek a csunya hipokrizisnek hitel

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Még nincs elveszve . . . *)

Írta: Hevesi József.

I.

Mikor az orvos a beteg ágyát odahagyta, a másik szobában várakozó családtagok arcára tekintett, mindegyiken ott volt az a remegő, szorongó, aggódo kérdőjel.

A tudomány férfának arca szintén komoly volt és mély meghatottságot árukt el. — A fiatal ember lelke erős rázkódtatást szenvedett, szólt az aggódo atyához fordulva. Nem sejtí mi bathatott annyira a lelkére?

— Ő is köztük volt . . . tudja doktor ur . . . ott . . . Világosnál . . . egész nap tanuja volt a nemzet haldoklásának . . . Kapitánya a váromokról vetette le magát, két vagy három jó cimborája szeme láttára loocsantotta szét az agyvelejét . . . S mikor elvették a kardját, lerogyott a földre és úgy zokogott, mint egy asszony . . . Azóta nem láttam mosolyogni . . . Onnan egyenest hazajött . . . Mikor engem megpillantott, a nyakamba borult és sirva mondá:

— Édes atyám, beteg vagyok, nagyon beteg!

— És azóta nagyon beteg . . .
Az orvos nem mondott ellent, hanem gondolataiba merülve hájtá mellére szép ősz fejt, s tanácskozára gyűjté össze homlokának redőit.

Tanácskozott önmagával.
Majd így szólt az apához:
— Ki szorgoskodik fia körül?
— Én és inasa.
— Nos, hát a fiához nem szabad senki mást bebocsátani. Érti?
— Boocsánat, doctor ur, egy kis leány.

*Az „Apró történetek” című kötetből.

adni igen hasonlítana egy kis „felüléshez.”
Már pedig igaza van Szemeré Bernálannak, hogy a politikai hiba több, mint a politikai bűn.

A mi garanciáinkat ezen, vagy más rokonnemű hiba bekövetkeztetésével szemben az a, nehéz időkből sokszorosan kipróbált, damaszkusi aczélhoz hasonlóan metsző élű államférfiú belátás képezi, mely a magyar miniszterelnök leginkább karakterizáló politikai tulajdonsága.

A szélsőbal csapdája nagyon is otromba s kikerülése játék.

Ennél fogva egészen nyugodt lehet a közvélemény, Szapáry nem megy bele.

Ha a miniszterelnök a szabadelvű párt hozzájárulásával mégis megakarna változtatni a napirendet: akkor előbb gondja lesz rá, hogy kezét-lábát megkösse a paktálni vágyó szélsőbalnak.

Egyelőre azonban ott állunk, hogy a képviselőház megkezdte a részletes tárgyalást; az ellenzék pedig megkezdte az obstrukciót.

Tegnap volt egy csomó névszerinti szavazás, fűszerezve komikus intermezókkal, mlno a főmesternek, Károlyi Gábornak Várady Gábor helyett való szavazása, a konfuzió az igen és a nem között; aztán a nagylelkű befelkötés mindjárt a javaslat címébe, amibe Prónay Dezső báró ugrott bele, stb.

Egyszóval in optima forma naplopás az, amit a hazafiságban telhetetlen szélsőbal művel.

Mióta bizonyos könnyűvérű politikuskok révén a politika sport színezetet öltött magára, semmi csodálkozni való sineas benne, hogy a torokdedző s közbe-közbe izzasztó nyári illeszések és folytonos szónoklás a sport férfias mázából sokat lekopatott s bizony maholnap tisztánjártékká válva semmi más nem lesz, mint szőszátyár naplopás.

kát — távoli rokonomat — neveltem a ház nál . . . Bólám nagyon rokonszenvez vele . . .

— Az is bejárhat hozzá, hanem máskülönben teljesen el kell különítve lenni a külső világtól. Mihelyt a fiatal ember láza elmulik és ő eszméletnél lesz, — ön be fog rohanni hozzá s mint örömhirt fogja vele közölni . . . hogy . . . nézzük csak . . . no igen . . . hogy a haza még nincs veszve . . . még áll Komárom . . . Klapka kirohant és megsemmisítette az oroszokkal egyesült osztrák hadsereget . . .

— De doktor ur, nem hallotta még, hogy Klapka már . . .

— Tudom jól tudom, hogy vége mindennek, hogy Komárom is kapitultált, hanem az ön fiának ezt nem szabad tudnia. Sőt ellenkezéleg, ön és környezete a legjobbat fogják elhitetni vele . . . Hadd bízzék, hadd reméljen, szegény . . . hadd higgye, hogy még minden nincsen elveszve . . . Ha valami, ugy ez a hit, ez a remény az, mely őt meggyógyít hatja. Hanem ismételve mondom, óvják meg minden külső érintkezéstől . . . mert ha mint üdülő beteg találná megtudni, hogy megcsalták, hogy áttatták, hogy ő csak hiu reményeket táplált, hogy már minden el van veszve . . . akkor ennek borzasztó hatása lenne . . . Ha majd már teljesen kigyógyul, mégis csak könnyebben el fogja viselni a le-sújtó valóságot.

II.

„ . . . A haza még nincs veszve . . . még áll Komárom . . . Klapka kirohant . . . megsemmisítette az oroszokkal egyesült osztrák hadsereget.”

Százsor és százsor elmondotta ezeket magának a szegény beteg ifju édes atyjával. Aztán kikérdezte az inást is.

Ez is csak azt mondta.
Eliz is ugyanezt beszélte:
„A haza még nincs elveszve!”

„Oh istenem, tehát még van feltámadás a halálból, tehát még nincs elveszve minden,

A tétel ma az, hogy a többség győzött szavazattal, a kisebbség győzni akarszóval.

Sikerül-e az ádáz szándék, és mily mértékben, az a jövő titka.

Hanem ha a naplopó s di, ez a drága játék, már kezd nagyon unalmasná válni: a többségnek kötelessége gondoskodni az orvosságáról.

Országgyűlés.

Jul. 15.

A közigazgatás részletes vitáját, illetőleg az obstrukciót folytatta ma a szélsőbaloldal. Mocsary Lajos, Hermann Ottó és György Elek mondtak el törvényjavaslat címénél egy-egy általános vitába illő beszédet. Az összes orációk végtelenül unalmasak voltak. György új határozati javaslatot is nyújtott be.

Az ülés végén Horánszky Nádor és Ugron Gábor interpelláltak a miniszterelnököt a fumei tüntetések tárgyában. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök rögtön kijelentette hogy már korábban tétetett jelentést magának a fumei eseményekről, de az eddig hozzá érkezett jelentések nem elegendők arra, hogy ezek alapján most nyilatkozzék az interpellációkra.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a határ- és fölmérési jelek megrongálására vonatkozó büntető határozatokról s bejelentette a háznak, hogy a kuria bíraskodásáról szóló törvényjavaslatot nem csütörtökön, hanem szombaton terjeszti a ház elé.

A helyzethez.

Budapest, 1891. Julius 14.

A közigazgatási reform felett folyt s az imént befejezett általános vita mindenesetre hozott egy tényleges hasznót: a legmagasabb rokban szivélyesség és bensővé alakította a viszonyt gróf Szapáry Gyula és a szabadelvű párt közt s a legörvendetesebb módon mélylytette a parlamenti többség bizalmát a vezető államférfi iránt. A nehéz helyzet, melyet a szélsőbal magatartása teremtett, alkalmat adott a miniszterelnöknek, hogy a parlamenti viha-

tehá még áll a magyar hadsereg, még szól a osztrák trombitája és van hadvezér, ki győzelemről-győzelemre vezeti a sereget . . .

Szegény fiatal embernek lángolni kezdett ereiben a vér a lelkesedéstől és örömeinek túlaradt érzelmeit párnai közt sirta el.

Nem is akart hallani egyébről, mint hazáról.

Beszéljenek neki részleteket arról a nevezetes kirohásról. Beszéljék el neki, mi történt azóta? Szervekedett-e már a magyar hadsereg? S ki most a fővezér?

A szegény apa minderre úgy válaszolt, hogy fiának szive repedett, szeme lángolt az örömtől.

Mindennap újabb és újabb hírt hozott neki; néha Elizt küldte be egy-egy örvendetes postával, néha az inas utján tudatott vele egy-egy költött győzelmet.

A mit az egyik mondott arról a másik kettőnek is volt tudomása és külön-külön megerősítette azt a beteg előtt.

Ez hírlapot is kért, ugyan, hanem ez elől könnyű volt az apának kitérni, csak az orvosra kellett hivatkoznia, a ki megtiltotta neki az olvasást.

III.

A fiatal ember állapota napról-napra jobbra fordult.

Az orvosnak igaza volt. Megrázkódtatott lelkében a folyton érkező örömhírek helyre állították az egyensúlyt.

Napról-napra jobban emezte magát és a forró láz is lassan-lassan elmardozott.

Mikor valami költött győzelmi hírt hallott, fel akart ülni ágyában és magasra kinyújtani kezét, de csak akkor vette észre mennyire megtörté erejét a betegség; erőtlennül hanyatlott vissza.

De azért a lelkesedés, mely arczán égett, mindig azt látszik mondani:

— Hej, ha én is ott lehettem volna! . . .
Mikor aztán a szegény apa eltávozott

rok közepette a legelőnyösebb világítás utmutatkozzék, az ellenfelét felülmúló nyugodtságot érvényre juttassa, bátorságát bebizonyítsa és kifejtsé ama noblesse-t, mely megellenfeleinek is imponál s gróf Szapáry politikai egyéniségében a legmegnyerőbb vonások egyikének látszik. Mindezeket a tulajdonságokat következetesen bizonyította a vita folyamán a miniszterelnök, mi által épenséggel fényesen bizonyította képességét.

Szellemi jártasság és határozottság voltak ismertető jelei gróf Szapáry magatartásának s minél nehezebbé vált a helyzet, annál inkább kidomborodtak lényének ez előnyös vonásai. Csoda-e ha a szivélyes viszony, mely a szabadelvű pártot a miniszterelnökhöz fűzi, csak még mélyebb lett és ha a többség a mult hét mozgalmas napjaiban minden alkalmat megragadott, hogy pártvezérét a lelkesült ragaszkodás minden jelével elárassza?

Ily körülmények közt tanácsosnak tartotta a szélső bal, hogy obstrukciónális szándékát feladja s a részletes vitának szeptember 15 ig leendő elhalasztására vonatkozó indítványa nem egyéb, mint e visszavonulás maszkirozására szolgáló taktikai mozdulat.

Nos tehát, ha a reformmű ellenzői terrorisztikus szándékuktól becsületben visszavonulni akarnak, a kormány és a szabadelvű párt lesz az utolsó, ki nekik ezt a megtérést megnehezítene. A szélső bal látszólagos követeléseket emel, melyek már előre is megvannak adva. Kívánja a garancia törvények be-terjesztését, ha ismét együtt lesz az ország-ház. Minthogy a kormány e törvényjavaslatokat részint most, részint később, amugyis benyújtani szándékszik, nem fog fenn nehézség, hogy e tekintetben megnyugtató nyilatkozatok tétessenek. Csak hogy a kormány és a szabadelvű párt a maguk részéről feltételeket állítsanak, különösen kötelező ígérteket követelnek a szélső baltól arra nézve, hogy a ház újraösszejötté után az ellenzék nem fogja újból megkísérteni az obstrukciót. Ez a béke ára.

Ha teljesítetik e feltétel, akkor gróf

ágyától és kiment a másik szobába, hol egészen más világ volt, hol a szomorú napok jártak, hol minden butordarab, minden függöny gyászolni látszott, ott siratta az elvesztett hazát, a hol senkisémet látta.

Es siratta azt a csalódot, melyet tulajdon kezeivel kellett fia szivébe ültetnie.

Hová fog ez vezetni? . . .
Béla már jobban érzi magát, egy-egy órára már elhagyja ágyát is és a pamlagon ül.

Minden mozdulata elárulja, milyen türelmetlenül várja, hogy meggyógyuljon, hogy kimehessen, hogy része legyen a — győzedelemben.

Oda vezetetté magát a fegyvertartóhoz, forgatni kezdi a kardot és olyan tájadalmasan mosolyog, ha karját erőtlennek érzi a kard forgatásához.

De az a félelmetes nap, melyben marokolatig kell szivébe szurni a családok gyilkos törét, mégis egyre jobban közeledik.

A fiatal természet erősen küzd a betegséggel és az ifju ember nem sokára össze fogja magát szedni.

Akkor pedig nincs, a ki tovább visszatartóztassa.

Igy is feltűnt már neki, hogy teljesen izolálva van a világtól, hogy nem jön hozzá senki . . .

— Hát nem vagyunk mi melletted; én és Eliz?! . . . mondá ilyenkor az apa, kinek volt rá goudja, hogy az orvos parancsolata végrehajthatassék.

Félt minden idegentől s még a külső levegőt is remegve bocsátotta be fia szobájába, hát ha az lesz majd az áruló, hiszen a levegő tele volt könnnyel, buval, panaszszal . . .

IV.

Egy napon az apa teljesen felöltözve találta fiát szobájában.

Mélyen belenyilallott szivébe egy fájdalom sejtelen.

Mit cselekedtél? kérdezé remegő hangon.

felelősséggel. A
ében tervezett
en alpból vol-
andók. — Azt
ó, mikor a vá-
ezelésére nézve
nak meg. —
kességes uton

államosítása.
főigazgatóhoz
mister leirata,
loda épületé-
yiségge átalá-
ogadja, csupán
egy nagyobb
besit torább,
gatót, B e e z-
ergely, P i r i-
an n Gyula
and Miksa
ánlott, állami
tja, hogy az
an az 1891/92.
dik tanévvel
yittatja s az
ára is joga-

ösége örüm
tásról, mely
b hitszónoka
szótt alkotott
si József, a
sz eljegyezte
városi tana-
ze llát.

lyön A deb-
guton agótát
köt ideiglenes
kozak K e e-
enből 2 1/2 %
13 % és id.
ányból 3 1/4 %
yosabb aján-

ndazon tanuló
velem együtt
negbiztosom-
tem, illető eg-
us hó l-én
z e n b e n (a
tariandó 15
tanuló tár-
kozásról meg-
gyok megje-
5 éves szü-
almával, — a
szes tanuló-
gva meghi-
s minde-
k összefűző
reményem.
től történi,
álanom. Vi-
us 10. Dr.

C s a n á d i
művelt szép
Trexler

Debreczenben
k örmesterei
ürdö díszter-
tek özvegyei
tartott zárt-
vetkező te-
ennel közö-
nos szazados
rt, özv. Ba-
nán tábornok
3 frt, Biró
főhadnagy
rt, Dr. Bur-
pagy 1 frt,
Emerich Vil-
frt, Farkas
dön 2 frt,
frt, Hauser
főhadnagy 1
rszike 1 frt,
Coszorus Fe-
Lajos 2 frt,
ese 2 frt 60
frt, Móricz
adnagy 1 frt,
Vazul alez-
szados 5 frt,
pháf Jánosé
Spáth Lipót
1 frt, Török
frt, Vargha
Folt Bogdán
vanné 1 frt.
ed örmeste-
onvéd gyá-
lik honvéd

adózó pol-
mindössze
adópnztár,
ok ugyanis
züneteknek,
on a napon

siogyszató
el szolgál-
az „első
en a jövő

hónap elején egy modern igényeknek megfelelő
mészárszék nyílik meg, amelyben a húst a
jelenlegi drága áraknál jóval olcsóbban fogják
mérni. Az új mészárszék tulajdonosa Szé-
Gyula, aki régebben már hat évig lakott
városunkban s akkor igen jó hírnévnek ör-
vendett.

— **Változás a helyi sajtóban.** Lapunk
teguapi számában közöltük Gáspár Imre
urak nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a
„Debreczeni Hírlap” szerkesztésétől vissza-
lép. — E visszalépés folytán Kutas Imre
ur, a Debr. Hírl. kiadótulajdonosa a polgár-
mesteri hivatalnál ma írásban bejelentette,
hogy mátlól kezdve a nevezett lap szerkesz-
téséért a felelősséget vállalja el.

— **Az „István” gőzmalom társulat igazga-
tósága aug. 2-dikára rendkívüli közgyűlést
hív össze.** — Az ide vonatkozó hirdetésmény
lapunk szombati számában teszik köze. Az
igazgatóság a részvényesek elé fogja terjesz-
teni a félelvi mérleget, a raktár legéése foly-
tán szükségessé vált építkezési terveit. A biz-
tosító intézetek már kifizették az összes ká-
rokat, legelső volt a Magyar francia biztosító
társaság, mely a reá eső hányadot folyósította.
A malom megszállárdult hitelét fényesen illusz-
trálja azon körülmény, hogy részvényeit a
raktárégés után is csaknem olyan áron vásá-
rolták mint annak előtte. Az égés előtt 250
frttal fizettek egy részvényt; az égés után
is 240—245 frtot szivesen megadtak érte.

— **Számonekérésék.** Dégenfeld József
gróf főispán Debreczen sz. kir. városnál a
számonekérésék idejét július 28-dikára tűzte
ki. — A tisztikarnak az év első felében jan-
1 től jun. 30-ig kifejtett tevékenységét bírálja
el a számonekérésék.

— **Huszárok lövészere.** Tegnap már
jeleztük, hogy tolyó hó 20 kán, hetfőn a 15.
Pálffy huszárezred tisztikara a debreczeni
lovár egyet lövészerey téren lövészert rendez.
Most bővebben is írhatunk róla. A lövészert
délután 3 órakor veszi kezdetét. Versenybírák:
Br. Waldstätten János tábornagyrag hadtest-
parancsnok, aggtelékí Bujanovics Gusztáv altá-
bornagy, egbelli Zaitsek Káro k tábornok,
Krausz Bogdán ezredes, szentornyai Bi-
bory György ezredes, Ballács Vince ezredes.
A futtatási bizottság: Madai Mayor Eda
alezredes, Schwartz Ede kapitány, breznói
Prihradny Elek főhadnagy, berzeviczi és
kakaslomniczi Berzeviczy Béla hadnagy. —
Indítók: Kunz Liborius kapitány, Bassler
Rudolf kapitány, Pálya felvigyázók; Kranz-
bauer Rezső kapitány, Kunz Liborius kapi-
tány, Pachner Oszkár, Sebetic Raymund és
Pongrácz Ferencz gróf főhadnagy. Szülőzők:
Kiskóki Udvarnok Sándor kapitány, s car-
pai Ritter Pál. Szombaton a programot is
közöljük.

— **Elégedetlen Figarók.** Aki a jövő va-
sárnap délelőtt elefejt a borbélynál megtisz-
tálkodni, az délután már ezt nem cselekedheti,
mivel a vasárnapi munkaszünetről alkotott
törvény értelmében, ekkor az officinák is mind
zárva lesznek. Az általános örömszajba, mely-
lyei a nagy közönség a vasárnapi munkaszü-
netet fogadja, csupán a mindenben kivétellest
kereső Figarók elégedetlensége vegyit diszar-
moniót. A debreczeni borbélyok, — budapesti
kolgáik mintájára — azon gondolkoznak,
hogy miképpen képezhessenek kivételt a va-
sárnapi munkaszünet törvénye alul. Felir a-
to z n i! Sorakoztatni a borbély világot! Ez
a jelszavuk. Alig érnek célzt. Hiszen hede-
főlnap alatt az egész emberiséget megborot-
váthatnak.

— **A levélborítékokon vagy czimszalago-
kon alkalmazható feliratok és ábrák.** Az utóbbi
időben nagyobb számban kerülnek feladásra
levelek, melyeknek borítékai mindennemű fel-
iratokkal és ábrákkal vannak elborítva. Ily
levelezések a postai kezelésnél akadályul szol-
gálnak, a kereskedelmi miniszter a következő-
ket rendeli: A levélborítékra, vagy a czimszala-
gra mást, mint a címre, a kezelésre és kéz-
besítésre vonatkozó adatot vagy megjegyzést
írni nem szabad. Ezekon kívül a levelezés
borítékán (czimszalagon) a feladónak nevét,
állását és lakását vagy üzletét meghatározó
nyomatott megjelölések és ábrák alkalmazha-
tók. A megjelölések és ábrák azonban, a boríték
czimoldalán és hátoldalán, még pedig csak
a felső részen, a boríték térfogatának leg-
feljebb egy negyed részét foglalhatja el. A
hátoldalon ezenkívül csak még a közepén
lehet kisebb rajz, vagy ábra, mely a pe-
csétjelét helyettesíti. Nagyobb tért elfoglaló,
vagy a boríték más helyein alkalmazott meg-
jelölésekkel és ábrákkal ellátva feladott leve-
lezés nem szállíttatik. Szintugy egészen ki-
vannak zárva az oly megjelölésekkel vagy
ábrákkal ellátott levelezések, melyek nem
magára a feladóra vonatkoznak, s így hirdet-
mény jellegűek bírnak.

— **A sere íveg tirta.** Egy debreczeni ur ven-
dégszerető házához nagytársaságot hívott délutáni hűsö-
lésre. — Dreher sör, homokkerti, bikszádi, szódavíz
tuzat számára menő palackokban hevert jég között. Sörön
kezték az ivást. De bár ne kezdték volna. Mert a
legelső palack elvette a vendégek kedvét az árpa lé-
ivástól. — Amint a pohárban megszánt a habzás, a
szép sárga színű folyadékban egy förmestes egér mumi-
á vá változott hullája tünt fel. Véletlenül nem volt jelen
kántor, a ki a boldogult halottat eltemesse.

— **Új gyártelep** Paksa András és társa
a Barossy féle malom telepen fémöntő mühe-
lyet rendeznek be, egyelőre négy lövészű gőz-
géppel és 5 m. méteres kupolakemenczével.
A telep és építés engedély megadása végett

az I. fokú iparhatóság, t. főorvos és mérnöki
hivatal ma d. e. tartották meg a helyszíni
szemlét. A gyárosoknak az engedély meg-
adható.

— **Az ohat puszta iskolákban** ma tartják
meg az évszázó vizsgákat. — Tegnap délután
Kiss József kir. tanfelügyelő, Beke Mihály
árvaszéki elnök, Bészler Lajos tanácsnok ki-
mentek az Ohatra, hogy meghallgassák a
város iskoláiban tanuló tanyai gyerekek fele-
leteit.

— **A Hungária kávéház** eddig is a leg-
szébb és legnagyobb kávéház volt Debreczen-
ben, de annak áldozatkész bérlője Weichinger
Károly újabb áldozattal az eddigi helyisége-
ket, még négy nagy szobával szaporította
meg, melyek díszesen berendezve egyes tár-
saságoknak kellemes mulatóhelyül szolgálnak.
E külön helyiségekbe a Kádas utcai kapun
külön bejárat vezet, s így a kik nem akarnak
a főbejárón a kávéházon át bemenni, azok a
Kádas utcai kis ajón is bejuthatnak. — E
rendkívül díszes helyiségeket holnap már
megnyitják.

— **Nagy Károly város közgyűlése** elha-
tározta, hogy új vágóhidat építtet; az építés
módozataira vonatkozó javaslatlétellel a ta-
nácsot bizta meg. Ugyanott gr. Károlyi Ist-
ván mint kegyur, a r. kath. templomot 30000
frt költséggel renováltatja; a kegyesrendiek
magtár épületét pedig átalakíttatja. A nép-
bank is építkezni fog a jövő tavaszon. Palota-
szerű házat emeltet, melynek terveit Meinig
Arthur építész készítette.

— **„Biztosított” főherczeg.** A külföldön
meglehető általános szokás, hogy fejedelmi
családok nagy összegre biztosítják az éle-
tüket. Nálunk eddigelé csak Orth János, a
rég-bbi János főherczeg biztosította az életét.
Most, — mint értesültünk, — József főher-
czeg is nagy összegre kötött életbiztosítást,
még pedig a „Gresham” társulatnál.

A debr. keresk. és iparkamara köréből.

Tojás kereskedők figyel-
m é b e. A zürich es. és kir. konzulnak 1890.
évről szóló jelentése több oly körülményt sorol
fel, melyek Svájcba irányadó tojás kivite-
lünkre hátráltatólag folynak be. Így pl. a
tojás kivittel foglalkozók nem igen válogatják
meg a kivitelre szánt tojásokat; kicsinyek,
silány minőségűek, azok is rosszul csomagoltak,
ugy hogy a rendeltetési állomásig nagy részők
összetörnek. Ennek elkerülésére s tojás kivi-
telünk lehető fokozása érdekében ajánlatos
tehát, ha tojás kereskedőink kivitelre szánt
áruiukat megválogatják, s azokat jól leszegezett
ládákba rakják, hogy a hégzők teljesen ki-
legyenek töltve; czélszerű továbbá a ládákat
a szalma berakása előtt két réteg erős papi-
rossal bélelni ki, mi az árut ugy télen mint
nyáron a hőmérséklet káros behatásától nagy
mértékben óvja. Mire az érdekeltek kereskedők
figyelme ezennel felhívatik.

A husz és szalonna kivitel
megkönnyítése. A sertésusnak, a
szalonnának és mindennemű kolbász félnék
Németországba és Svájcba való kivitelénél
ezentul a külön származási bizonyítvány mel-
lőzhető, ha a szállítás postán és kisebb meny-
nyiségben történik s ha az illetékes vámhi-
vatalok valamely hitelt érdemlő módon (szám-
lából, szállító levélből, levelezésekből stb.)
meggyőződik arról, hogy a kérdéses husna-
műek nem amerikai eredetűek. Miről az érde-
keltek ezennel értesíttettek.

**Farkas esordától megtáma-
dott vonat.**

— Eredeti tudósítás. —

Szörnyű hír érkezik nem messze Deb-
reczentől Vámos-Pérszről. Anyira különös
és regényes a hír, hogy el sem hinnők, ha nem
épen Juliusban és nem épen a halápi renge-
tegek közepén történt volna s ha okunk volna
kételkedni a hír irójának szavalihetőségében.
Az eset, mely hivatva van általános szenzá-
ciót kelteni, szentanuk előadásá szerint a
következő:

Ma hajnalban 3 óra 44 pezczer Deb-
reczenből Vámos-Pérszre érkező személy vonat
másfélórai késéssel érkezett meg. A vonat
meg volt ronggálva, az utasok ruhái össze-
tépdesve s egészben szánandó látványt nyuj-
tott a szomorú érkezők. Alig bírtak beballagni
a koupékából a várótermekbe az agyonfáradt
utasok, kiknek a város rendelkezése folytán
csakhamar debreczeni paprikás szalonna és
likörök állottak készen. Oriási közönség volt
künn a pályaudvaron, mert már sokan érte-
sültek előre arról, hogy ez a vonat, a melyi-
ket Halápos ma július 16 án egy csord a
farkas elörrontván az erdő
rengetegből, megtámadott és
irtózatatos pusztítást vitt rajta
véghez.

Nénelyek szerint hét, mások szerint tizen-
hét áldozata lett az esetnek. A megszabadul-
tak egyike ugy beszéli el a dolgot, hogy
mikor egész rendesen haladt a vonat, rösz-
szinű hajnal hasadéskor és épen berobogóban
volt az állomás felé — egyszerre a körültek-
vő erdőből borzasztó üvöltés, láрма, ordítás
hallatszott.

A vonaton lévők el sem tudták képzelni,
hogy mi lehet a zaj oka. Sokan már ember-
evő vadakra gondoltak, mások valami munkás
zavargás hangjait vélték hallani, de senkinek
sem jutott eszébe a legborzasztóbb valóság,

hogy tudmillik a vonatot a farkasok megtá-
madták.

Feugráltak a nyitvalévő ajtókbá, elő-
szőr a husneműekhez fogtak és emberekben
borzasztó vérengzést vittek véghez.

Egy asszonyra épen akkor rohant egy
rengeteg nagy ordas, mikor gyermekét szop-
tatni emelte föl, egy fiatal leányt, ki völe-
gényével utazott, hajánál fogva ránczígált ki a
koupéból egy másik.

E közben a vonat szokott örült gyors-
ságával rohant tova, miglen két vadállat fel-
nem ugrott a vonat tetőjére és a kalauzt ugy
nem dobta le onnan, hogy apró darabokban
szagatódott szét a vonat kerekei alatt. A
vonat ekkor megállott s a farkasok megelé-
gelvén a vérengzést, jóllakottan lustán tá-
voztak.

A vasuton több bátor ember volt, né-
hányan löszerszájja is akadt, de azt gondol-
ták, hogy kár vesztegetni még a löport, mert
ha már július 16-án farkasok támadják meg
utközben, ki tudja nem találkoznak e később
veszedelmesebb ragadozókkal, oroszánokkal
és párdúozokkal.

Részletesebb tudósítást még nem lehetett
szerezni.

Gazdasági gépek ismertetése.

Melyik sorbavetőgép felel meg helyi viszonya-
inknak a legjobban?

A sorban vetés előnye általánosan is-
meretesek. Tudjuk, hogy a sorban vetett ter-
mény egyelő mélységben kerülvén a földbe,
egyenlően kél, fejlődik és érik és minőségre
oly egyöntetű termést biztosít, a minő szörva
vetéssel soha el nem érhető. Fontos azonban,
hogy a forgalomban levő sokféle sorbavető-
gép közül azt használjuk, mely viszonyaink
nak legjobban megfelel.

Az ezidő szerint használatban levő sor-
bavetőgépek csaknem kizárólag egy rend-
szerhez (merítőkorongos) tartoznak, de ezek
ugy szerkezetre, mint minőségre nézve nagyon
sokfélek.

Nekünk nem ezünk e helyen a nevezett
egyrendszerű, de különböző szerkezetű sorba-
vetőgépeket részletesen ismertetni, csak azon
tulajdonságokat ókajtuk kiemelni, melyeket
környékünkbeli gazdasági viszonyaink mellett
a sorbavetőgépektől kívánhatunk.

Igy gyakran azon helyzetbe jutunk,
hogy tengeri csutkában, leszántott dohány-
kórban, rögös talajon, szalmás trágyával
alászántott földön alkalmazzuk a vetőgépet,
hogy rossz, rögös vagy sáros mezei utakon
messzire szállíttjuk, szabad ég alatt tartjuk s
nem nagy felfogó képességgel rendelkező
egyénekekkel kezeltejtük. — Ily helyen a kes-
kenysoru, alacsony csoroszlyájú vetőgép nem
alkalmas, ez igen jól fog megfelelni belterje-
sen, csaknem kertileg tiszta talajban.

Hogy tehát a fentirt viszonyok alatt
a sorbavetőgép ezen sokféle akadályokat sike-
rezen leküzdhesse, legyen magas csoroszlyák-
kal ellátva, a sortávolság legyen legalább
12 cm, hogy a csoroszlyák, rögök, csutkák,
stb. elől kitérhesselek; a csoroszlyákat tartó
csukló legyen vezetékkel ellátva; a mi egyen-
letes sorokat biztosít, a csoroszlyakart pedig
legyen elég szilárd arra, hogy a közé szorult
rög által el ne görbüljön; a magvezető tö-
csérek legyenek erős lemezűl készitve. erős
láncokkal tartva és oly szerkezetűek, hogy a
vetőmag bennük meg ne akadhatson; végre
a gép főkerete és a megszekrény legyen elég
szilárdan alkotva, hogy a fentirt viszontag-
ságokat is minél tovább kibírja. A kerekek
ellentállása, illetve tartóssága nagyon előmoz-
dittatik, ha a kerekagyak csavarokkal össze-
tartott két vasrészből vannak készitve, mert
ezek el nem pusztulnak s a kűllök nem tá-
gulhatnak. A könnyű keze'hetőség czéljából
pedig kívánatos, hogy a vetőszerkezet egy-
szerű legyen s hogy a sorokban a vetőmag
egyenletesen szórassék, a vetőkorongokban a
mélyedéseknek egyenlőnek kell lenni.

E helyen megemlítjük még, hogy a hát-
tul kormányozható vetőgépek nem mutatko-
znak előnyöknek, mert a gép utján járó egyé-
nek elég dolga van a csoroszlyák gondos
tisztántartásával s a megszekrény kieme-
sével s ha egyuttal a gép kormányzása is
reá van bízva, egy feladatnak sem felelhet
meg tökéletesen. Ajánljuk tehát az előkor-
mányozható gépeket.

Az e helyen leirt viszonyok környékünk
kötött talajain fordulnak elő s itt a legaján-
latosabb sorbavetőgép az „Universal-Drill”,
mely rögös talajon kiváló szilárdsága mel ett
a többi követelménynek is tökéletesen meg-
felel s e mellett még azon előnyvel is bír,
hogy két csoroszlyaruddal lévén ellátva, a
csoroszlyakarak egyforma hosszúságúak, a
csoroszlya élek pedig kicserélhetők.

Könnyebb és homokos talajra a „Junior
Drill” lehet lelküimreteresen ajánlani, a mely
sok kísérletezés után végre oly nagy járőke-
rekekkel, oly magas csoroszlyákkal, szintén
kicserélhető élekkel és oly tölesérekkel lett
ellátva, mint az „Universal-Drill”, csakhogy
ennél általában könnyebbre van készitve.
Ezen legújabbban javított „Junior-Drill”-re a t.
gazdaközönség figyelmét különösen felhívjuk.

Egy harmadik szintén szilárd sorbave-
tőgép a „N w-Hungaria-Drill” mely tökéle-
tesbbitett kiadása az ismeretes „Hungaria
Drillnek”. — Külömbözik ettől annyiban,
hogy szegletvasból készített szilárd kerettel
van ellátva és a megszekrény kiürítésének
könnyítésére igen leleményes, egyszerű készü-
léssel bír. Többire nézve a „Hungaria Drill

hez” hasonló, de ennél jóval jutányosabb áron
szerezhető be.

A három leirt sorbavetőgép Bauer és
Tarsa helybeli géposarnokában megtekinthető
és a legjutányosabban beszerezhető.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

**Nyilt-ter.)
Nyilatkozat.**

Alőírott Bereczky Lajos hírlapíró ezennel
kijelentem, hogy a Kalicza Vilmos debreczeni
helyi-vasuti ellenőr ur ellen 1891. évi július
hó 2-án akaratomon kívül elkötvetett sértést
és szintén sajnálom s ezért Ka-
licza Vilmos urtól ezennel bo-
csánatot kérek.

Kelt Debreczen, 1891 évi Julius hó.

Előttünk: **Bereczky Lajos, s. k.**
Benedek János s. k. Rásó Sándor s. k.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget
a Szerk.

**As „István” gőzmalom társulat
leégott magtára falának lebontására
árlejtés tüzetik ki f. hó 18-ra**
(Szombat) délután 3 órára, és az erre
vállalkozók a társulat telepéni megjele-
néésre meghívatnak.

A z i g a z g a t ó s á g.

**Legolcsóbb és legjobb minőségű
Majolika kályhák**
fehér, zöld és barna színekben, legszebb
kivitelben,
már 30 frttól kezdve
nagy választékban kapható

Szent-Királyi Tivadar,
műiparúru üzletében.
Régi kályhák javítása és tisztítása
elvéllaltatik.

Igen jutányos árban
és
fizességesen lehet
TEMETKEZNI
bármely osztályu családnak
a debreczeni asztalos-egylet
temetkezési intézetében
Kenyér-piacotér
Tiszaház.
Kovács Mihály fűszer üzlete szom-
szédságában.

Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, N.-Várad
KISTEMPLON-BAZÁR.
FRANCZIA BATIST
előnyös bevásárlás folytán rendkívüli olcsó
leszállított áron.
KIHÁZASITÁSI KELENGYE
teljes kiállítással,
vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru
BUTOR SZÖVET, SZÖVEG,
függöny, ágy és asztalterítő.
paplan és matrác raktár
dus választékban, jutányosan szabott
árak mellett.
L Y N O L E U M. (parafa szőnyeg)
bizományi raktár
gyári áron.
Pike, triko, plüs
nyári paplanok
és mindenféle
FÜRDŐ CZIKKEK.

Leszállított árak

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával divatos női ruhaszövetek mosó Voile-ok, valódi francia bafiszt, zephirek és atlasz szatinek rendkívül leszállított árakon kaphatók

Szabó Lajos fiai
cégnél, DEBRECZEN, Rózsater.

Kereskedelmi tanintézet Nagyváradon.

A budapesti kereskedelmi akademiával azonos berendezésű, egyenrangú és jogi kereskedelmi szakiskola.

All 3 évfolyamból. **Végzett tanulók** a tanintézet igazgatósága által elsőrangú áruüzletekben, pénzügyi, forgalmi, iparvállalatoknál azonnal elhelyeztetnek, s mint könyvelők, levelezők stb. **alkalmazást nyernek.**

Az 1889. évi védtörvény alapján **egyéves önkéntességi** jogosultsággal bírnak.

Kiváló tanerők, kitűnő berendezés, állami felügyelet biztosítékai a tanintézet sikeres működésének.

Évi értesítővel, prospekttekkel kívánatra készséggel szolgál és megkeresésekre szívesen válaszol.

Nagyvárad 1891. július hóban
Popper N. János
igazgató.

Bosznay J. és Társa

cégnél, Czegléd-utca.

Leszállított áron

Nagymennyiségű **csíkos és virágos voile, batiszt és atlaszszatén** kapható.

Legjobb minőségű **ujzsákok és kőleszásokok** legjutányosabb árak és feltételek mellett kaphatók

WEISZ JÓZSEF
termény és szakszűletében.
Debrecen Czegléd utca 2566. sz.

Ujjonnan nyílt üzletemben

van szerencsém ajánlani a légmentesen elzárható **uj patent befőttes üvegeimet**, továbbá közönséges sima fenekű igen csinos alakú **befőttes, ezukros, lekváros és ugorkás üvegeimet** rendkívüli olcsó árban.

Mély tisztelettel
LÁM SÁNDOR.

Uj üzlethelyiségem: Hatvan- és Piacz-utca sarkán, Tóth Gyula házában, Szabó Zsigmond fűszerüzlete mellett.

Még csak rövid ideig! Az egyesült magyarhoni üvegyárak

ELŐBB
Kubinka István K. és Fia
uj-antalyölgyi — üvegyár részvény-társaság — debreczeni raktárát (Piacz, 1903. Weisz Sándor ház, a megye házzal szemben) felosztván — raktár helyiségben található összes **ÜVEG és PORCELLÁNÁRUK** igen olcsó leszállított árak mellett kiárusítatnak.

Nagyrabecsült vevőimhez és a tisztelt közönséghez!

A nagyméltóságú m. kir. Miniszterium rendelete folytán a vasárnapi általános munkaszünetet megállapító törvény folyó hó 19-én tényleg életbe lép.

Midőn tisztelt vevőimet e rendeletre emlékeztetni bátorodom, tisztelettel kérem, hogy tükben, géprészekben, legfinomabb gépolajban, czer-nákban s egyebekben előfordulható szükségleteiket a hétköznapiokon ideje korán fedezni sziveskedjenek, minek megkönnyítésére üzlethelyiségeimet szombaton és minden ünneppapot megelőző hétköznapon este 8^{1/2} óráig nyitva tartandom.

Köszönetet mondva az irányomban évek hosszú során át oly nagy mérvben nyilvánult megtisztelő bizalomért s tekintettel az aratás után mindig élénkebben nyilvánuló vételkedvire, felhasználom e czélszerű alkal-mat, hogy úgy a házi használatra, mint az ipari czélokra legkeresettebb

eredeti Singer varrógépekkel gazdagon felszerelt raktáraimat

becsés figyelmébe ajánlom.

Különösen fig. elembe vételre ajánlom a The Singer Manufacturing Co. legujabban piacra hozott gyártmányát: az **uj eredeti Singer Vib-**

rating Shuttle (V. S.) gépet. A minthogy a Singer társulat a varrógép gyártás terén mindég az első helyet foglalta el, úgy e gyártmánya ismét egy újabb sikerének fényes bizonyítéka. E gépen egyesülve vannak mindazon tulajdonok, melyeket a házi használat követel: könnyű kezelés, zajtalan működés, sok oldalú használhatóság, és uj szerkezeténél fogva valóban **mintája az egyszerűségnek.** A Singer társulat gyártmányai tökéletességének és kitűnő voltának elismeréséül több mint 300 díjat nyert az összes országos- és világi állításokon, a mi ékesen szóló bizonyítéka gépei utólérhetlen jóságának és munkaképességének. Ezen előnyöket azután a varrógép kereskedők hasznukra fordítják, a mennyiben más csekélyebb értékű gyártmányokat — ezek gyárosai nevének elhallgatásával — Singer varrógép név alatt árusítanak el, és mert az „eredeti” megjelölés felsőbb hatóságilag tiltva van, a könnyen hívó vevőket tévutra vezetendő, különféle más jelzőket, mint: „uj”, „javított”, „elérhetlen”, „eredeti amerikai” stb. alkalmaznak s a törvényesen bejegyzett gyári védjegyet is csalódásig híven utánozzák, sőt constatáltattak esetek, hol utánozott gépek a bejegyzett védjeggyel ellátva hoztattak forgalomba, miert is kénytelen voltam az illetők ellen a védjegyet bitorlása miatt a fenyítő eljárást kérelmezni.

Más varrógép kereskedők pedig, a Singer társulat által fönnállása óta, a hirdetéseknel használni szokott s Magyarországon is törvényesen bejegyzett nagy „S” betűt, csekély változtatással utánozva üzletük czimtablájára saját czimtükként függesztik ki. Ezeknél fogva indíttatva érzem magamat a következő felvilágosítások nyújtására:

Miről ismerhető föl, hogy valamely gép eredeti és hogy csakugyan a Singer társulat gyáraiban készült?

A szakértő megismeri az eredeti Singer varrógépet az első tekintetre a hozzá használt anyag jóságáról és felülmulhatlan egyenletes és elővigyázatos összeállításáról; a nem szakértő részére pedig érdekei megóvása szempontjából, szolgáljon utmutatásul, hogy:

I. Minden eredeti Singer varrógépnek az itt oldalt látható védjegyet kell a karján és az állványának mindkét oldalán viselnie; II. Minden eredeti Singer varrógépnek a teljes czéggel: „The Singer Manufacturing Co.” kell a karján ellátva lenni; III. Minden eredeti Singer varrógéphez mellékeltek egy igazolvány, a mely az illető gép gyári számát, a Singer társulat elnökének és Neidlinger G. észak és közép Európa vezérigazgatójának az aláírását viseli s annak bizonyítására szolgál, hogy a gép valóban a Singer társulat gyárából került ki.

Megjegyezni kívánom még, hogy minden nagyobb vidéki városban saját cézgem alatt fióküzletet tartok fenn és ismét eladásra gépeket senkinek sem adok.

Midőn magamat továbbra is szíves jóindulatukba ajánlom, szolid és pontos kiszolgáltatást biztosítva, vagyok

Eladás részletfizetésre áremelés nélkül.

Készpénzfizetés mellett tetemes engedmény.

A „THE SINGER MANUFACTURING CO. NEW-YORK” debreczeni főigazgatója
NEIDLINGER G.

Kardos Lászlónál

czegléd utca.
Kaphatók legnagyobb választékban **teher és színes nyári Pikkó, Triko és Plüch paplanok, fürdő köpenyek, ruhák, dörzstörülközők, nyári mosó női ruhaszövetek.**

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:
Budapest Ferencz-József tér 5. 6. szám alatt a társaság házában.

Ausztriai fiók:
Bécs, Gisella-strasse 1. szám alatt a társaság házában.

A társaság vagyona 1890. jun. 30-án 111.619.613.—
Evi bevétel biztosítások és kamatból 1890. évi június 30-án 20.084.349.—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások után a társaság fönnállása óta (1848) 234.804.082.—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál 55.985.275.—
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fönnállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1,666.812.555.—
értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynökök urak és a magyar és osztrák fiókok.